

Wapenbroeders,

De tekst op de voorpagina van The Economist van 7 maart 2026 luidde als volgt: "A war without a strategy", doelend op de oorlog die Israël en de VS op 28 februari 2026 zijn begonnen tegen Iran, omdat Iran een 'clear and imminent danger' voor hen zou vormen, een 'national security threat'.

Ik vermoed dat maar weinigen zullen inzien dat we met de oorlog van Israël en de VS tegen Iran een soort "Suez" moment meemaken. Daar waar Frankrijk en het VK (en Israël) zich indertijd vertilden aan de Suez-kwestie, heeft het er alle schijn van dat Israël en de VS zich nu aan Iran vertillen (en daarmee mogelijk een nieuw tijdperk inluiden).

In mijn bijdrage zal ik, na kort de voorgeschiedenis aan te halen, ingaan op mogelijke afloop.

Voorgeschiedenis

Na de 12-daagse oorlog in 2025 (van 13 tot 24 juni), die Israël onverwachts begon (terwijl er nog onderhandelingen gaande waren tussen de VS en Iran) en waar de VS zich bij aansloten (door op 22 juni 2025 de nucleaire faciliteiten van Iran met zogenoemde bunker busters te bombarderen), verklaarde president Trump dat Iran's nucleaire programma volledig vernietigd was. Wat Trump betrof was het doel bereikt en kon de oorlog beëindigd worden. Om die reden stelde hij Iran voor om de vijandelijkheden te staken, waar Iran mee instemde; hij deed dit overigens op verzoek van Israël, omdat Israël dreigde te bezwijken onder de barrage van Iraanse drones en raketten, die enorme schade hadden aangericht, in welk verband ik verwijs naar het interview met professor John Mearsheimer van 26 juni 2025, door Andrew Napolitano, zie hyperlink:

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=T3PpjVOCLsQ>

("Prof. John Mearsheimer : Why Israel Will Fail")

én naar een opname van 15 juni 2025 van schade in Tel Aviv, zie hyperlink:

<https://www.youtube.com/shorts/T5X97mK-bE8>

("Direct Iranian missile strikes leave parts of Tel Aviv in ruins").

Sindsdien werd er algemeen vanuit gegaan dat Israël op termijn Iran opnieuw zou gaan aanvallen, niet alleen omdat het inmiddels duidelijk geworden was dat Iran's nucleaire programma allerminst vernietigd was, zoals eerder door Trump beweerd, maar ook omdat Israël inmiddels aan den lijve had ondervonden dat Iran door haar drones en raketten een geduchte tegenstander was gebleken; zie in dit verband het interview met professor Mearsheimer van 3 juli 2025, door Andrew Napolitano, zie hyperlink: https://www.youtube.com/watch?v=U--V2Mo7W_o (Prof. John Mearsheimer : "Unpacking Netanyahu's next-steps. Why the DC visit w/ Trump?").

Na enige tijd werd Iran door de VS 'verleid' tot nieuwe onderhandelingen, waarbij het de VS ditmaal niet alleen om Iran's nucleaire programma ging, maar tevens om Iran's raketten. Terwijl de onderhandelingen met Iran gaande waren hadden de VS onder meer een paar carrier battle groups naar de regio gedirigeerd, met als doel Iran te dwingen om akkoord te gaan met een aantal eisen. De belangrijkste eisen van de VS waren/zijn (1) Iran moet stoppen met het verrijken van uranium, (2) het raketten arsenaal van Iran moet vernietigd worden en (3) Iran moet haar steun aan Hamas, Hezbollah en de Houthi's beëindigen. Aangenomen wordt dat Trump ervan overtuigd was dat Iran als gevolg van dit machtsvertoon door de knieën zou gaan. Kennelijk werd er geen rekening gehouden met een andere uitkomst, laat staan dat er nagedacht werd over de consequenties als die andere uitkomst zich zou voordoen. Interview van 27 februari 2026 van professor Glenn Diesen met Colonel Douglas Macgregor, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=kHarN-GGr9w> ("No More Negotiations — The Countdown to Conflict Has Begun | Douglas Macgregor").

Terwijl de onderhandelingen met Iran nog gaande waren, werd Iran door Israël en de VS op 28 februari 2026 aangevallen. Op de eerste dag daarvan werden Ayatollah Khamenei, de religieus leider van Iran,

één van zijn dochters, haar man en hun dochter, maar ook één van zijn schoondochters (de echtgenote van Mojtaba Khomei, een zoon van Ayatollah Khamenei en tevens zijn opvolger), alsmede een groot aantal andere Iraanse (militaire) leiders, gedood door gerichte bombardementen van Israël en de VS. Die bombardementen hadden ten doel om regime change te bewerkstelligen omdat Iran een imminent national security threat zou vormen (want Iran zou bedreigd hebben US bases aan te vallen, waarop besloten zou zijn om Iran voor te zijn, ter bescherming van de militairen op deze bases). Omdat de geloofwaardigheid van die officiële reden breed in twijfel werd getrokken, vertelde Trump tijdens een persmoment op 10 maart 2026 dat hem dit verteld was door Steve Witkoff (een zakelijke partner van Trump), Jared Kushner (Trump's schoonzoon), Pete Hegseth (Secretary of War) en Marco Rubio (Secretary of State), zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/b19CTI2Nx2l?app=desktop> ("Trump Throws His Own Team Under the Bus Over Iran Strikes"); omdat het Trump toen al duidelijk moet zijn geweest dat de oorlog tegen Iran niet verliep zoals voorzien, lijkt Trump hier de 'scape goats' alvast geselecteerd te hebben voor het geval de Iran oorlog voor hem politiek gezien uit de hand gaat lopen.

Trump en premier Netanyahu riepen de Iraanse bevolking op om tegen het Iraanse bewind in opstand te komen en de macht te grijpen. Regime change was de officiële reden die zowel Netanyahu als Trump gaven voor de aanval op Israël, maar voormalig Israëliisch onderhandelaar Daniel Levy vertelde op 28 februari 2026 het ware plan van Netanyahu voor Iran: geen regimeverandering, maar de ineenstorting van het regime en regionale chaos, zie hyperlink:

https://www.youtube.com/watch?v=U--V2Mo7W_o

('Israel just wants chaos in Iran', former insider explains).

Voor wat de aangevoerde redenen betreft, verwijs ik tevens naar de bijdrage van 4 maart 2026 van David Hearst, editor in chief of Middle East Eye (an online publication met 3,66 miljoen abonnees), zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=4y5sOYAAcnc>

("Israel's war of regional supremacy will not end with Iran | David Hearst") én naar het interview met Professor David N. Gibbs, historicus, van 15 maart 2026 (door Pascal Lottaz), zie hyperlink:

<https://www.youtube.com/watch?v=g6Z7mSRu0xM>

("Iran Deception: America's Real Goals | Prof. David Gibbs").

Iran heeft de aanvallen van Israël en de VS beantwoord met drone & raketaanvallen op militaire targets in Israël en de bases van de VS in de onderscheiden Golfstaten (Bahrein, Kuwait, Qatar, Saoedi-Arabië en de VAE), omdat die bases legitieme militaire doelen vormden voor Iran (nadat het door de VS was aangevallen). Ik begrijp dat al deze VS-bases door de Iraanse aanvallen niet meer bruikbaar zijn; ook heeft Iran kans gezien om alle grote radar-installaties van de VS op deze bases te vernietigen. In dit verband verwijs ik naar wat Colonel Douglas MacGregor, voormalig senior adviseur van de Amerikaanse minister van Defensie onder president Trump's eerste termijn, daarover zei op 3 maart 2026, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/bl3xAjv6g2l> ("Colonel Douglas MacGregor Says US Bases in Region Rendered Unusable").

Analisten spreken overigens tegen dat Iran voor de VS een 'national security threat' vormde, wat bevestigd werd door VS inlichtingdiensten, die daarover voorafgaande aan de oorlog aan Trump gerapporteerd hebben; er was (kennelijk) geen enkele aanwijzing dat Iran bezig was met het ontwikkelen van een nucleaire bom, wat vorig jaar ook al bevestigd werd door de IAEA (International Atomic Energy Agency). In dit verband verwijs ik naar verklaring van 2 maart 2026 van Rafael Grossi, het hoofd van de International Atomic Energy Agency (IAEA), zie hyperlink:

<https://www.iaea.org/newscenter/statements/iaea-director-generals-introductory-statement-to-the-special-session-of-the-board-of-governors>;

zie in dit verband ook het artikel in de NRC van 2 maart 2026 met als titel: "Trump beweert dat dit de „laatste kans” was om een Iraanse kernbom te stoppen, maar atoomwaakhond spreekt hem tegen", zie hyperlink: <https://www.nrc.nl/nieuws/2026/03/02/trump-beweert-dat-dit-de-laatste-kans-was-om-een-iraanse-kernbom-te-stoppen-maar-atoomwaakhond-spreekt-hem-tegen-a4921981>

Tot slot wijs ik op het aftreden van Joe Kent, voormalig directeur van het National Counterterrorism Center en de belangrijkste adviseur van de president op het gebied van terrorismebestrijding, die

onlangs aftrad omdat Iran naar zijn mening geen National Security threat was; hij diende daaraan voorafgaande 20 jaar in het Amerikaanse leger en werd op 19 maart 2026, kort na zijn aftreden, geïnterviewd door Tucker Carlson, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=1cbw1utqzHg> (“Joe Kent Reveals All in First Interview Since Resigning as Trump’s Counterterrorism Director”).

Hoe gaat dit aflopen?

Ruim vijf weken na die aanval wordt duidelijk hoezeer Netanyahu en Trump zich misrekend hebben, zo heeft er in Iran geen regime change plaatsgevonden (anders dan de vervanging van Ayatollah Khamenei Sr door Ayatollah Khamenei Jr) en heeft Iran de Straat van Hormuz effectief geblokkeerd voor al het scheepvaartverkeer dat niet over Iraanse toestemming voor doorvaart beschikt, waardoor er niet alleen wereldwijd grote economische schade dreigt te ontstaan maar ook een situatie waarin het conflict volledig uit de hand kan lopen. Volgens een uitspraak op 2 april 2026 van Abbas Araghchi, de minister van buitenlandse zaken van Iran, is de Straat van Hormuz open, maar gesloten “only for the ships of those who are at war with us, this strait is closed. That is normal during war – we cannot let our enemies use our territorial waters for commerce”, zie hyperlink:

<https://www.youtube.com/shorts/iFErIA0TysE>

(“As of now, we believe the strait [of Hormuz] to be open”).

Eén van de doelen van Israël en de VS was regime change, waarbij kennelijk volkomen voorbijgegaan is aan het ‘rally around the flag’ effect, waarbij de bevolking zich (ongeacht interne politieke verschillen) massaal achter hun politiek leider en/of regering schaaft tijdens een nationale crisis, zoals een oorlog. Daarnaast begrijp ik dat er zich in de geschiedenis nimmer een situatie heeft voorgedaan waarin regime change is afgedwongen door bombardementen zonder ‘boots on the ground’; ik verwijs in dit verband naar het interview met professor Mearsheimer van 10 maart 2026, door professor Glenn Diesen, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=1e9NhLfPNKU> (“John Mearsheimer: U.S. Already Lost Iran War - No Off-Ramp in Sight”).

De Iraanse overheid heeft aangegeven niets te zien in gesprekken met de VS omdat deze zich een onbetrouwbare partner heeft getoond; zie interview van CNN’s Frederik Pleitgen met Iran’s Kamal Kharazi (Foreign Policy Advisor to the office of the Supreme Leader) op 9 maart 2026, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/4n5visLZSmE> (“Senior Iranian official tells CNN: Iran ready for long war”).

Professor Seyed Mohammad Marandi van de Universiteit van Teheran bevestigde dit, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=skcPc9HDLBU>

(‘Iran is not interested in negotiating with Trump’ - Iranian professor Marandi) in zijn interview met Channel 4 News (online publication met 4,14 miljoen abonnees) op 4 maart 2026; professor Marandi’s Wikipedia page mentions among others the following: “*Marandi has appeared as a political and social commentator on international news networks such as Channel 4, Sky News, PBS, ABC, CGTN, CNN, BBC, Al Jazeera, and RT. He has also contributed opinion pieces to publications such as Al Jazeera, Middle East Eye, and Tehran Times. He is an adviser to the Iranian nuclear negotiations team in Vienna. Marandi has close links to the Iranian government. Iran International describes him as a ‘mouthpiece’ of the Iranian government.*” (zie hyperlink: https://en.wikipedia.org/wiki/Mohammad_Marandi).

Ook Abbas Araghchi, de minister van buitenlandse zaken van Iran, heeft zich in soortgelijke bewoordingen uitgelaten, in welk verband ik verwijs naar het interview met hem op 1 april 2026 door Al Jazeera (een TV zender die, naar ik begrijp, een even groot bereik heeft als de BBC), zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/LCyMLxzSOzQ> (“US Negotiations Trust at Zero, No Deal”).

Ik begrijp dat de belangrijkste doelstellingen van de Iraniërs de volgende zijn: (1) terugdringen van de VS invloed in de Golf regio (2) internationale overeenkomst waarbij de veiligheid van Iran (en haar

regionale bondgenoten) wordt gegarandeerd, (3) opheffing van sancties en (4) compensatie voor de schade die Israël en de VS in Iran hebben aangericht, aldus prof. Marandi van de Universiteit van Tehran, in welk verband ik verwijs naar het interview met professor Marandi van 20 maart 2026 door professor Glenn Diesen, zie hyperlink: https://www.youtube.com/watch?v=5_aZjqsGQ-A ("Iran Rejects Ceasefire - Wants Peace Agreement").

Door zich met amateurs te omringen (zoals z'n schoonzoon, Jared Kushner, en vastgoed vriend, Steve Witkoff) is Trump met open ogen in de val gelopen die Iran voor de VS heeft opgezet (en die alle voorgaande presidenten van de VS vanaf Bill Clinton uit de weg zijn gegaan), namelijk door Netanyahu te geloven dat Iran een existentieel gevaar vormt (niet alleen voor Israël, maar ook voor de VS en de rest van de wereld) en dat de VS daarom militair zouden moeten ingrijpen. Een fatale combinatie van onderschatting van de tegenstander en overschatting van de eigen mogelijkheden heeft vervolgens geleid tot wat The Economist "A war without a strategy" noemt. Een goed voorbeeld van wat je dan krijgt wordt duidelijk uit een uitspraak van Trump tegenover de pers in de Oval Office op 19 maart 2026, waarin Trump (in antwoord op een vraag van een journalist die hem het volgende voorhoudt: "You said they hit Qatar, Saudi Arabia, UAE, Bahrein en Kuwait, nobody expected that, we were shocked. Are you surprised that nobody briefed you ahead of time that this might be their retaliation?") het volgende zegt: "..... the greatest experts, nobody thought they were going to hit, I would not say friendly countries, they were like neutral, they lived with them for years ....", zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/9fOzrhEidDI>.

Tijdens een hoorzitting op 19 maart 2026 in de Senaat over wereldwijde dreigingen, lijken hoge Amerikaanse inlichtingenfunctionarissen de eerdere bewering van president Trump tegen te spreken dat "niemand" verwachtte dat Iran wraak zou nemen op bondgenoten in het Midden-Oosten, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/Jj1U7W0gl9I> ("Contradictions between intel chiefs and Trump over Iran retaliation").

Voor wat betreft de geloofwaardigheid van president Trump's uitspraken naar aanleiding van de aanvallen van Iran of de vijf Golfstaten, waar de VS grote legerbases hebben (Trump: "Nobody expected this. We were shocked."), verwijs ik naar een uitzending van Dave Smith ('Jewish-American Commentator') van 20 maart 2026, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/S2z16Pob72s>. Ik begrijp dat Netanyahu en Trump afgelopen december in het Witte Huis tot de aanval op Iran hebben besloten: zie ook het artikel in Al Jazeera van 26 december 2025 over de oorlog die toen nog in de toekomst lag, zie hyperlink: <https://www.aljazeera.com/news/2025/12/26/netanyahu-pushes-for-iran-conflict-clashing-with-trumps-priorities> ("Netanyahu pushes for more strikes on Iran, clashing with Trump's priorities").

Israël en de VS hebben zich kennelijk niet gerealiseerd dat Iran alleen maar hoeft vol te houden (met andere woorden: de strijd niet te verliezen) om al te winnen, geen overwinning in militaire zin, maar wel in politieke en economische zin. Door hun eigen positie te overschatten en die van Iran te onderschatten is naar ik begrijp het moment niet ver weg meer dat Israël en de VS niet meer over anti-raket raketten beschikken, waardoor Iran er steeds beter in zal slagen om succesvol doelen te bombarderen. Iran's hoofddoel is dat zij de VS en haar bondgenoten in de Golf door middel van asymmetrische oorlogvoering een strategische nederlaag toebrengt.

Door het effectief sluiten van de Straat van Hormuz zijn enerzijds de brandstofprijzen wereldwijd enorm gestegen (waardoor Amerikanen, die in meerderheid al geen voorstander waren/zijn van de oorlog tegen Iran, veel meer moeten gaan betalen voor hun brandstof, met alle mogelijke negatieve electorale consequenties van dien voor Trump en zijn Republikeinse partij tijdens de midterm verkiezingen in november) en worden anderzijds de olie & gas inkomsten van de Golfstaten voor het grootste deel afgeknepen (waardoor economische rampspoed voor hen een reëel vooruitzicht is).

Het heeft er alle schijn van dat Israël en de VS er niet in zullen slagen om hun doelen in Iran te bereiken. Zij willen een regering in Iran die instemt met hun eisenpakket (zie hiervoor), maar omdat regime change niet door middel van bombardementsvluchten alleen is af te dwingen, zouden grote aantallen Amerikaanse grondtroepen nodig zijn om een nieuwe – de VS gunstig gezinde – regering in Tehran te installeren als de huidige Iraanse regering het eisenpakket zou afwijzen; volgens een publicatie van 10 maart 2026 van het Cato Institute in Washington (een prominente Amerikaans denktank) zouden de VS daarvoor tenminste 1,6 miljoen soldaten nodig hebben, zie hyperlink: <https://www.cato.org/commentary/ground-war-iran-would-be-hell-escalation-gift-americas-enemies#> (“Ground War in Iran Would Be Hell”), wat in de VS politiek gezien niet te verkopen zou zijn (omdat dit de invoering van een dienstplicht in de VS noodzakelijk zou maken).

Omdat de tegenstellingen tussen de wederzijdse eisenpakketten zo groot zijn, lijkt het weinig realistisch om te veronderstellen dat Iran en de VS op basis daarvan tot een akkoord zouden kunnen komen. De verschillen zijn domweg te groot. Iran streeft ernaar om de invloed van de VS (en Israël) in de Golf regio én het Midden-Oosten als geheel terug te dringen. Nu Iran binnen korte tijd tot twee keer toe door Israël en de VS onverwachts is aangevallen, terwijl er nota bene nog diplomatiek overleg plaatsvond, ligt het voor de hand om te veronderstellen dat het vertrouwen van Iran in de VS niet bijzonder groot is. Omdat Iran zich al sinds 2003 (inval van de VS in Irak) voorbereid op een aanval van de VS (en Israël) en belangrijke lessen heeft geleerd van de eerste keer dat zij door Israël en de VS is aangevallen (in juni 2025), is zij vastbesloten om voor eens en altijd een einde te maken aan de Amerikaanse (en Israëlische) dominantie in het Midden-Oosten. Iran denk daartoe het middel te hebben gevonden, namelijk het blokkeren van de Straat van Hormuz. Schepen die vracht vervoeren voor (of ten behoeve van) landen die oorlog voeren tegen Iran worden niet doorgelaten. Iran weet dat het de VS en Israël militair niet kan verslaan, maar betreft nu de hele wereld bij dit probleem in de hoop dat die wereld genoeg druk op de VS en Israël zullen uitoefenen zodat die aan haar eisen tegemoet zullen komen. Iran zegt niet te zullen instemmen met een staakt het vuren, omdat dit de VS en Israël in staat zou stellen om hun wapen/munitie arsenalen aan te vullen, waarna zij Iran opnieuw zullen aanvallen. Iran wordt geconfronteerd met landen (de VS en Israël), die haar leiders elimineert en Iran willen voorschrijven hoe Iran zich jegens hen heeft te gedragen, waarbij ze een aantal dagen geleden door Trump gewaarschuwd werden dat als ze niet inschikken, hij Iran terug naar het stenen tijdperk zal bombarderen. Tientallen internationale rechtsgeleerden stellen dat de Amerikaanse en Israëlische aanvallen op Iran in strijd zijn met het internationaal recht; in dit verband verwijs ik naar het interview van DW News (on online publication met 6,23 miljoen abonnees) met onder meer International Law Professor Oona Hathaway van Yale Law School, zie hyperlink: https://www.youtube.com/watch?v=YiPMw6BL_I (“Iran war: Did the US and Israel break international law? | DW News”).

Door de aanvallen en uitlatingen van de VS en Israël vreest Iran voor haar voortbestaan. Als een land handelt vanuit *national security considerations*, dan leert de geschiedenis ons dat onder die omstandigheden een land en haar volk bereid zijn om hun belangen tot het uiterste te verdedigen; in zo'n geval is geen prijs te hoog om dat doel te bereiken, waarbij ik verwijs naar Churchill in 1940 (om Duitsland "ten koste van alles" te verslaan), Kennedy in 1962 (die een nucleair conflict met de Sovjet-Unie riskeerde tijdens de Cubacrisis om het Amerikaanse doel te bereiken om de installatie van Russische kernraketten voor hun deur te voorkomen) en Zulfikar Ali Bhutto in 1965 (de politieke architect van het Pakistaanse atoomprogramma, die in een interview zei dat als India de bom zou bouwen, "we gras zouden eten, zelfs honger zouden lijden, maar we zouden er zelf ook een krijgen"). Waarom zou dit voor Iran anders zijn?

Dezer dagen duidt Iran haar overburen, de Golfstaten (Kuwait, Saoedi-Arabië, Bahrein, Qatar en de VAE), ook wel aan als Family Dictatorships, die fabelachtige vermogens hebben opgebouwd en die effectief zeggenschap van hun bevolkingen in het landsbestuur hebben afgekocht met gratis gezondheidszorg, onderwijs, zwaar gesubsidieerde huisvesting, overheidsbanen, etc. Alle Golfstaten hebben (omvangrijke) militaire bases van de VS op hun grondgebied, die daar gekomen zijn omdat aangenomen werd (door de heersers in de Golfstaten) dat daarmee hun veiligheid gegarandeerd was door supermacht Amerika. Zo is het hoofdkwartier van de Vijfde Vloot van de Amerikaanse marine gevestigd in Bahrein en is de luchtmachtbasis in Qatar de grootste

Amerikaanse militaire basis in de regio en fungeert als vooruitgeschoven hoofdkwartier voor het Amerikaanse Centraal Commando en als belangrijk knooppunt voor luchtoperaties. De Verenigde Arabische Emiraten huisvesten een grote luchtmachtbasis, een luchtvaartknooppunt dat inlichtingen-, bewakings- en verkenningmissies ondersteunt, evenals de inzet van geavanceerde gevechtsvliegtuigen. Koeweit herbergt het grootste aantal Amerikaanse bases in de regio en ook in Saudi-Arabië beschikken de VS over een aantal militaire bases. Maar in plaats van bescherming te bieden werden die landen, althans de VS bases in die landen, door Iran aangevallen als vergelding voor de Amerikaanse aanvallen op Iran; later werden ook doelwitten door Iran gebombardeerd die buiten die bases lagen (zoals hotels en andere gebouwen waar VS militairen verbleven die uit die bases geëvacueerd waren). Iran beschouwt de Golfstaten als medeplichtig aan de aanvallen van de VS en Israël nu zij hun luchtruimen hebben opgesteld voor vijandigheden van de VS en Israël jegens Iran. Iran heeft laten weten dat als bijvoorbeeld haar energie infrastructuur of watervoorziening wordt aangevallen, zij niet zal aarzelen om hetzelfde te doen in de landen die haar aanvallen, alsook in de landen die zij als medeplichtig ziet (zoals bijvoorbeeld de Golfstaten). Iran is wat dat betreft voorspelbaar gebleken, aangezien zij dat tot nu toe inderdaad steeds gedaan heeft (zoals bijvoorbeeld na de aanval door Israël van het Iraanse deel van het Pars gasveld in maart 2026, waarop Iran kort daarna het Qatarese deel daarvan heeft aangevallen); op 6 april 2026 heeft het Israëlische leger wederom installaties onder vuur genomen die met de aardgaswinning in dat gebied te maken hebben (volgens het AP van 6 april 2026, zie hyperlink: <https://apnews.com/article/south-pars-natural-gas-field-iran-29e03d9dd5e31c5ea10d2bdc87d68257> ["The South Pars natural gas complex is an energy lifeline for Iran"]).

Het zal de heersers van de Golfstaten niet ontgaan zijn dat het er alle schijn van heeft dat de VS bij het maken van hun plannen om Iran aan te vallen niet serieus over hun veiligheid heeft nagedacht. Een beroemde, aan Henry Kissinger toegeschreven, uitspraak luidt: "To be an enemy of the United States is dangerous, to be a friend is fatal" (of woorden van gelijke strekking); ik begrijp overigens dat het onduidelijk is of Kissinger dit ooit gezegd heeft, zie hyperlink:

<https://skeptics.stackexchange.com/questions/56470/did-henry-kissinger-say-it-may-be-dangerous-to-be-americas-enemy-but-to-be-am>),

maar in de praktijk zou het best wel eens kunnen kloppen (en het is overigens een uitspraak die de heersers van de Golfstaten zich ter harte zouden mogen nemen).

In de zesde week van de oorlog hebben de VS en Israël hun doelstellingen nog steeds niet bereikt.

Stijgende energieprijzen zijn een politiek probleem voor Trump en de oorlog met Iran dreigt hetzelfde met hem te gaan doen als met Johnson in de Vietnam oorlog, namelijk geconfronteerd worden met een bevolking die in meerderheid tegen die oorlog is. Vandaar dat er Trump veel aan gelegen is om het einde van de oorlog aan te kondigen en luid te verkondigen dat Iran verslagen is en dat alle doelstellingen zijn bereikt, maar dat lukt niet omdat Iran zich niet gewonnen geeft en Straat van Hormuz gesloten houdt. Omdat Trump zich inmiddels wel zal realiseren in hij 'in de val' zit, slaat hij wild om zich heen; gisteren (7 april 2026) kondigde hij "de vernietiging van de hele Iraanse beschaving" aan als Iran de Straat van Hormuz niet binnen een dag zou openen, zie NRC artikel van 7 april 2026 getiteld: "In ongekende escalatie dreigt Trump met de vernietiging van de hele Iraanse beschaving", hyperlink: <https://www.nrc.nl/nieuws/2026/04/07/in-ongekende-escalatie-dreigt-trump-met-de-vernietiging-van-de-hele-iraanse-beschaving-a4924881>; in dit artikel wordt overigens gemeld dat de Tehran Times "meldt dat Iran al het diplomatieke verkeer met de Amerikanen opgeschort heeft".

Inmiddels heeft de VS volgens CNN het Iraanse eiland Kharg gisteren (7 april 2026) voor de tweede keer aangevallen, waar het grootste deel van Irans's energie export plaatsvindt, zie hyperlink: <https://edition.cnn.com/2026/04/07/middleeast/kharg-island-us-assault-risk-trump-intl>. Gisteren (7 april 2026) dreigde Trump nog de Iraanse beschaving te zullen vernietigen als Iran de blokkade van de Straat van Hormuz niet onmiddellijk zou openen (zie NRC van 7 april 2026, hyperlink: <https://www.nrc.nl/nieuws/2026/04/07/in-ongekende-escalatie-dreigt-trump-met-de-vernietiging-van-de-hele-iraanse-beschaving-a4924881> ("In ongekende escalatie dreigt Trump met de vernietiging van de hele Iraanse beschaving").

Het probleem voor de VS en Israël is dat hun (publicitair breed uitgemeten) oorlogsdoelen niet bereikt zijn; omdat hun militaire voorraden slinken (met name hun voorraden anti-raket raketten), zou het hen goed uitkomen om een staakt het vuren het Iran overeen te komen. Omdat Iran ervan uitgaat dat de VS en Israël, evenals de vorige keer (van 13 tot 24 juni 2025), dit staakt het vuren zullen aangrijpen om zich te herbewapenen om Iran daarna weer aan te vallen, stemt zij vooralsnog niet in met een staakt het vuren als dat geen onderdeel uitmaakt van een allesomvattend vredesplan. Wat kunnen de VS en Israël nu doen? Ze kunnen escaleren, maar moeten zich inmiddels toch wel gerealiseerd hebben dat ze geen ‘escalation dominance’ hebben; escalatie dominantie is een strategisch concept waarbij één partij in een conflict de mogelijkheid heeft om de intensiteit van het conflict in elk stadium te verhogen (escaleren), waardoor zij de situatie in haar voordeel kan beheersen en de tegenstander ervan weerhoudt verder te escaleren. Het doel is om een tegenstander te dwingen zich terug te trekken door aan te tonen dat verdere escalatie zinloos of zelfs nadelig voor hen zou zijn. In het geval van de oorlog van de VS en Israël tegen Iran is duidelijk aan het worden dat zij geen ‘escalation dominance’ hebben in de strijd tegen Iran.

Dat heeft enerzijds te maken met het opraken van militair materiaal aan de zijde van de VS en Israël (terwijl ik begrijp dat Iran nog over heel veel raketten beschikt) en anderzijds met het gegeven dat Iran zich heeft ingegraven en zich als natie van ongeveer 93 miljoen heeft voorgenomen om zich nooit over te geven, terwijl het iedere escalatie door Israël en de VS met een verder gaande escalatie beantwoordt. Toen Israël en de VS begonnen de energie infrastructuur van Iran aan te vallen, beantwoordde Iran dat door de energie infrastructuur van Israël en de Golfstaten aan te vallen. Bij deze aanvallen over en weer is aanzienlijke schade aangericht (waardoor de Golfstaten al minder energie kunnen produceren), ten gevolge waarvan door de ECB geraadpleegde deskundigen de ECB al hebben laten weten dat deze schade niet heel snel gerepareerd kan worden, zodat de nadelige gevolgen van een verminderde productie nog geruime tijd gevoeld zullen worden; ik verwijs naar het BBC interview met ECB president Christine Lagarde van 28 maart 2025, zie hyperlink:

<https://www.youtube.com/shorts/KXyhWt3OxqE>

(“Lagarde: markets may be “overly optimistic” about the oil shock | The Economist”).

Afhankelijk van de vaartijd van olietankers ondervinden landen de gevolgen van de blokkade van de Straat van Hormuz (sinds eind februari 2026). Landen in Afrika en Azië merkten de gevolgen als eerste. Ik begrijp dat in Europa deze week de laatste tankers uit de Golf zullen aankomen en volgende week in de VS, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/cEAX0qr-iCk> (“Global Oil Flows: Visualizing the Impact of Disruptions”); dus in onze contreien (de westerse wereld, de Global North) is het nu nog stilte voor de storm. Vandaag (8 april 2026) kwam er vanuit de VS eerst het nieuws dat er een staakt-het-vuren met Iran was bereikt en vervolgens het bericht dat de Amerikaanse minister van Defensie Pete Hegseth vandaag in een persconferentie in het Witte Huis “een historische overwinning” heeft geclaimd in de oorlog met Iran, waarin Hegseth stelde, net zoals president Donald Trump, dat de VS nagenoeg alle oorlogsdoelen hebben behaald, zie NRC van 8 april 2026, hyperlink: <https://www.nrc.nl/nieuws/2026/02/28/liveblog-iran-a4921056> (“Hegseth claimt ‘historische overwinning’ door ‘vredespresident Trump’”).

Het resultaat van deze berichtgeving: de olieprijs daalde 15% en de beurzen stegen wereldwijd met procenten. We hebben dit eerder gezien; wilde bewegingen van de olieprijs en van de beurzen. Trump die eerder al beweerde aan het onderhandelen te zijn met Iran (het zag er allemaal goed uit volgens Trump), waarna de olieprijsen weer daalden en de beurzen stegen, waarop de Iraniërs vervolgens lieten weten met niemand te onderhandelen en de olieprijs weer steeg en de beurzen daalden. Omdat er een aantal keren grote marktposities werden ingenomen vlak voordat Trump met nieuwe informatie kwam over de status van de oorlog tegen Iran, wordt er door sommigen vanuit gegaan dat hier sprake is van doorgestoken kaart en dat de markten door insiders worden bespeeld; in dit verband verwijs ik naar een uitzending van 24 maart 2026 van Breaking Points (News (an online publication met 2,01 miljoen abonnees), zie hyperlink:

https://www.youtube.com/watch?v=eAX_6eeb-og

(“Inside Traders MADE MILLIONS Ahead Of Trump Iran Market Manipulation”).

Het is voor Trump politiek gezien van het grootste belang om te kunnen verkondigen dat de oorlog met Iran voorbij is, dat de VS gewonnen hebben omdat ze vrijwel alle doelen bereikt hebben en dat de energieprijzen aan de pomp in de VS weer gaan dalen. De mededelingen van Trump en Hegseth (zie hiervoor) beschouw ik dan ook meer in dat (politiek wenselijke) kader dan als een realiteit. Uit de berichtgeving blijkt dat er nog veel onduidelijk is en door de VS en Iran verschillend worden uitgelegd; in dit verband verwijs ik naar het artikel in de NRC van 8 april 2026, zie hyperlink:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2026/04/08/broosheid-akkoord-tussen-vs-en-iran-tempert-opluchting-na-uitblijven-catastrofe-a4925006>

(“Broosheid akkoord tussen VS en Iran tempert opluchting na uitblijven catastrofe”).

Zoals in het geval van eerdere ‘onderhandelingen met Iran’, laten we even afwachten tot dat het stof is neergedaald, voordat geconcludeerd kan worden dat de Straat van Hormuz inderdaad weer open is.

Vooralsnog ga ik er van uit dat de berichtgeving uit Washington past in het patroon van de afgelopen weken, namelijk Trump die zich met alle macht probeert te ontdoen van de molensteen om zijn nek die Iran heet, maar daar vooralsnog niet in slaagt.

Het zou mij dan ook niet verbazen als het na een paar dagen duidelijk wordt dat de VS en Iran het bereikte akkoord anders zullen interpreteren, waarna het geweld weer zal oplaaien. Trump heeft China aangehaald als de partij die Iran ‘gedwongen’ heeft om zich redelijk op te stellen. Uiteraard is er China (en Rusland) veel aangelegen om zich jegens de buitenwereld te presenteren als verantwoordelijke supermacht(en) die vrede en veiligheid hoog in hun vaandels hebben staan). Dat laat echter onverlet dat het in het (geopolitieke) belang van zowel China als Rusland is dat de VS zijn tanden stukbijt op Iran en dat dit proces zo lang mogelijk duurt, waardoor de VS enerzijds haar militaire voorraden uitput is en er anderzijds minder aandacht zal zijn voor de oorlog in Oekraïne en de situatie in Oost-Azië (lees: Taiwan). Daarnaast is het natuurlijk interessant voor zowel China als Rusland om vanuit militair perspectief informatie te vergaren over het verloop van de oorlog in Iran; zowel China als Rusland hebben Iran militaire apparatuur geleverd en zijn natuurlijk benieuwd naar de effectiviteit daarvan. Met andere woorden, ik vermoed dat China en Rusland het prima vinden als het conflict voortduurt tot het moment dat het voor iedereen duidelijk wordt dat de VS (en Israël) verloren hebben.

Aannemende dat we binnen nu en een paar dagen inderdaad weer terug bij af zijn (en de Straat van Hormuz nog steeds gesloten blijft voor vijanden van Iran), wat zijn dan de opties van de VS en Israël? In dit kader verwijs ik onder meer naar een interview op 17 maart 2026 met Bob McNally (voormalig White House energy adviser), zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/SIMyUhKvQQQ> (“Energy adviser: Limited options if Hormuz crisis continues”); kort samengevat is het de mening van de heer McNally dat de VS er niets tegen kunnen doen als Iran de Straat van Hormuz gesloten houdt. Voor wat betreft de impact van hogere energieprijzen op de wereldeconomie, verwijs in dit verband naar de publicatie van CNBC International (een online publication met circa 480,000 abonnees) van 12 maart 2026, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=QVrwwC-8hxx> (“Hormuz oil shock too large for markets to absorb, could lead to global recession: Analyst”)

En zie tevens de publicatie van Moneycontrol (een online publication met 2,25 miljoen abonnees), zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=7BX6Ux9ZABU>

(“Global Oil Crisis 2026: Iran Hormuz Blockade Triggers Biggest Energy Shock Since 1973”).

Zoals een Amerikaans gezegde luidt, “it takes two to tango”, dus als de Iraniërs niet akkoord gaan met de voorstellen van de VS, dan zullen de Iraniërs de Straat van Hormuz gesloten houden voor hun vijanden, met alle gevolgen voor de wereldeconomie van dien. Vorige week riep Trump zijn NAVO bondgenoten op om te komen helpen de Straat van Hormuz weer veilig te maken voor de scheepvaart. Die bondgenoten reageerden bepaald niet enthousiast en weigerden effectief om de VS wat dit betreft te hulp te schieten, zie hyperlink: <https://www.nrc.nl/nieuws/2026/03/16/europese-landen-willen-niet-deelnemen-aan-navo-operatie-straat-van-hormuz-a4923143>

(“Europese landen willen niet deelnemen aan NAVO-operatie Straat van Hormuz”).

Omdat de VS en Israël er niet in geslaagd zijn om de lanceer capaciteit van Iran's raketten uit te schakelen, lijkt het er op dat Iran de controle over de Straat van Hormuz kan behouden (omdat het eventueel vanaf grote afstand raketten kan afvuren op schepen die zonder toestemming door de Straat willen varen), dus het blokkade probleem lijkt nog niet onder controle. Wat zijn de opties van de VS en Israël? Doorgaan met hun aanvallen op de energie infrastructuur van Iran? Dat zou alleen maar resulteren in soortgelijke aanvallen door Iran op de energie infrastructuur van Israël en de Golfstaten. En dan wat? Wellicht dat Trump Kharg eiland, vanwaar ongeveer 90% van Iran's energie productie verscheept wordt, gaat aanvallen en bezetten, maar daar zijn grote militaire risico's aan verbonden en wat bereikt de VS daar uiteindelijk mee? Dat Iran niet kan exporteren en daardoor inkomsten misloopt?! OK, en hoelang kan Iran dit volhouden? Omdat Iran duidelijk gemaakt heeft dat het geen vazal van de VS wil worden (en het conflict ziet als existentieel), vermoed ik dat Iran de strijd langer zal volhouden dan de VS (voor wie Iran geen existentieel gevaar vormt).

Het heeft er alle schijn van dat Trump klem komt te zitten tussen de politieke noodzaak om de oorlog met Iran als een succes te verkopen (met dalende energieprijzen) en de economische realiteit (met stijgende energieprijzen). Sommige commentatoren zijn van mening dat Trump in zo'n situatie de neiging zal krijgen om het conflict te escaleren en een grondoorlog tegen Iran te beginnen; ik verwijs in dit verband naar het interview van 19 maart 2026 met professor Robert Pape van de University of Chicago (door Breaking Points), zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=zfylo2Qiq8> ("Why Iran GROUND INVASION IS Likely COMING / escalation trap"). Zoals hiervoor al aangegeven, het lijkt mij politiek uitgesloten dat Trump erin zou slagen om een dienstplicht in te voeren voor een oorlog tegen Iran. Ik denk dat Iran het goed ziet, namelijk dat Trump meer belang heeft bij een snelle oplossing van het conflict dan Iran, want Iran wil een allesomvattende permanente vredesregeling sluiten, die ook moet gaan gelden voor onder meer Hamas, Hezbollah en de Houthi's, inclusief garantieregelingen, omdat Iran wil voorkomen dat Israël en de VS haar te zijner tijd weer zullen gaan aanvallen. Maar Iran vraagt nogal wat (vanuit een VS perspectief bezien tenminste), zoals de terugtrekking van de VS uit onder andere de Golf regio, het opgeven van haar bases daar; vooralsnog lijkt mij dat een brug te ver voor de VS, maar hoe gaat de VS zich ondertussen opstellen jegens Iran (terwijl de Straat van Hormuz gesloten blijft voor de vijanden van Iran, waaronder de VS)? Geen idee, maar het lijkt mij dat Trump de situatie niet meer onder controle heeft. Nadat Israël en de VS in Iran kritieke infrastructuur hadden gebombardeerd, waaronder bruggen en energiecentrales, liet de Iraanse minister van Buitenlandse Zaken, Abbas Araghchi, op 3 april 2026 weten dat "Bridges can be rebuilt, but the opportunity to discipline America will not be repeated", zie hyperlink: <https://www.youtube.com/shorts/RVWnsDqUqGA> ("U.S and Israeli airstrikes continue to target critical Iranian infrastructure including energy sites").

De doelstelling van Israël voor wat betreft de oorlog tegen Iran zal verschillen van die van de VS, al was het alleen maar omdat Israël in dezelfde regio ligt als Iran, waardoor Israël wel binnen het bereik ligt van Iran's raketten maar de VS niet. Nu geen van de doelstellingen die Israël en de VS hadden geformuleerd zijn behaald, is de vraag hoe Israël daarmee om zal gaan. In het geval van Israël speelt nog de complicatie van de persoonlijke processuele problemen van Netanyahu in een aantal tegen hem aangespannen corruptiezaken, waardoor de indruk zou kunnen ontstaan dat het in Netanyahu's belang is als de oorlog met Iran lang gaat duren. Omdat Netanyahu al meer dan 30 jaar loopt te verkondigen dat Iran heel snel over een atoomwapen zou kunnen beschikken, neem ik aan dat er, gezien de staat van de Israëlische samenleving, een gereede kans is dat hij zijn mede kabinetsleden er waarschijnlijk wel van zou kunnen overtuigen om tactische nucleaire wapens in te zetten in Iran om hun atoomprogramma voor eens en altijd te vernietigen; in dit verband verwijs ik naar (1) het Zeteo (een online publication met 1,89 miljoen abonnees) interview op 1 februari 2026 met Yuli Novak, de baas van B'Tselem, een Israëlisch/joodse mensenrechten organisatie, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=RbtHyPcc1rs> ('Israeli Society Has Become Completely Genocidal' - B'Tselem Head Yuli Novak, (2) het interview van 3 maart 2026 met Haim Bresheeth-Zabner, een Israëlische wetenschapper, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=JjPsPnCetjQ> ("Israel Will Regret War With Iran" - Israeli Military Expert) en (3) het interview van 15 januari 2026 met Professor Avi Shlaim, an Israeli historian at Oxford University, zie hyperlink: <https://www.youtube.com/watch?v=QCnKZg-bFz8> ("The Israeli professor that the BBC won't interview").

Ayatollay Khamenei Sr heeft de ontwikkeling van een nucleair wapen tegengehouden omdat hij het bestaan daarvan immoreel vond; zoals hiervoor al opgemerkt, op 2 maart 2026 verklaarde het IAEA al dat er geen enkele aanwijzing was dat Iran bezig was met het ontwikkelen van een nucleaire bom. Gezien de recente gebeurtenissen (waaronder de dood van zijn vader, zus en vrouw door een gericht Amerikaans bombardement op 28 februari 2026), lijkt het niet onwaarschijnlijk dat Ayatollay Khamenei Jr minder problemen zal hebben met de ontwikkeling van kernwapens dan zijn vader. Vanuit een Iraans militair strategisch perspectief gezien zou sowieso het verstandig zijn geweest om wel over atoomwapens te beschikken, want ook zij hebben gezien hoe Noord-Korea atoommacht-status verwierf en daarmee onaantastbaar werd voor de VS. Als Iran verstandig is dan zet zij nu alles op alles om haar uranium tot weapons grade te verrijken en aangezien zij al beschikt over een delivery system, begrijp ik dat zij binnen een paar weken over een atoomwapen zou kunnen beschikken.

Ondertussen gaan we in het Westen een ongewisse economische toekomst tegemoet; als de Straat van Hormuz langdurig gesloten blijft (omdat er geen vredesregeling bereikt kan worden tussen Israël en de VS enerzijds en Iran anderzijds), dan krijgen we immers zeker met energietekorten te maken. Alsdan zal blijken of wij er indertijd goed aan gedaan hebben om onszelf los te koppelen van het Russische gas en olie, vooral als de VS de uitvoer van energie aan banden zou gaan leggen (omdat zij die energie zelf nodig heeft).

Ik kan mij overigens niet aan de indruk onttrekken dat dit het tweede grote conflict is waaruit blijkt dat de VS er nog steeds niet aan gewend is dat het niet meer de enige supermacht is (zoals in de periode 1991-2016, the unipolar moment). In Oekraïne wordt steeds duidelijker dat Rusland de strijd in haar voordeel gaat beslechten en dat de NAVO het onderspit zal delven (wat een enorme klap voor de NAVO/het Westen zou betekenen). Ook in dit conflict lijkt het alsof de VS erdoor verrast werd dat Iran door China en Rusland wordt geholpen. In diverse Amerikaanse media wordt er schande van gesproken dat Rusland en China Iran zouden helpen met targeting information (zodat Iran succesvol Israëlische en Amerikaanse doelen met raketten kan bestoken), terwijl de VS (en haar Europese bondgenoten) in Oekraïne sinds 2022 precies hetzelfde doen, namelijk Oekraïne targeting informatie te verschaffen zodat ze Russische doelen kunnen bestoken.

Het heeft er alle schijn van dat we het begin van het proces zien waarin de VS uit het Midden-Oosten 'verjaagd' wordt, wat uiteraard (ook) in het belang van China en Rusland is, omdat die de VS natuurlijk graag zien verzwakken. Dat de invloed van de VS in de Golfregio al is afgenomen lijkt mij evident, nu de VS er niet in geslaagd is om de Golfstaten te beschermen tegen aanvallen vanuit Iran, terwijl dat nu juist de reden was waarom de Golfstaten de VS indertijd toestemming hebben gegeven om bases op hun territorium in te richten. Als het gevolg hiervan zou zijn dat één of meer Golfstaten de VS zouden verzoeken om hun bases te ontruimen, dan zou dat een majeure geopolitieke ontwikkeling zijn.

Tot slot, op de voorpagina van de The Economist van 4 april 2026 staat, naast een portret van Xi Jinping: "Never interrupt your enemy when he's making a mistake". Als ervaren geopolitieke strategen geven zowel Vladimir Putin als Xi Jinping natuurlijk graag ruim baan aan Trump om hem in de gelegenheid te stellen zijn onkunde om te laten zetten in geopolitieke blunders!

Groet, Ad Aerts